

KAPITOLA ČTVRTÁ,

*v níž sledujeme některé zajímavé události v hlavním městě knížectví
Maráthského a přitom se seznámíme s knížetem Hólkarem
i s jeho dcerou Sítou.*

Jednoho březnového dne – už hodně po páté hodině odpoledne – naskytla se obyvatelům Bhagavápuru, kteří měli své chýše a domky v ohbí řeky Narmady, neočekávaná podívaná.

Z parníku, jenž zakotvil v přístavišti, vyskočil na pobřežní můstek urostlý mladý muž v evropském obleku a rychle zamířil k vojákům stojícím na molu. Když velitel, který do té doby pohodlně seděl v stinné strážní budce z bambusového sítí, uviděl cizince, vykřikl povel a mladého muže ve chvíli obstoupilo pět nebo šest vojáků knížete Hólkara. Seskupili se v půlkruhu a s napřaženými puškami mu zastoupili cestu. Velitel položil ruku na pás, kde měl zasunuty dvě pistole, prohlédl si cizincovu tvář a začal se přísně vyptávat:

„Kdo jste? Odkud jste přijel? Co chcete v Bhagavápuru?“

Příchozí se pousmál, zavrtěl lehce hlavou, beze slova vzal píšťalku, zavěšenou na šňůrce u pasu, a pronikavě na ni zapískal.

Od přístavacího můstku se ozval křik.

„Ke mně, Jiskro!“ zvolal mladý muž a v tom okamžiku tu stál sám, jen s překvapeným velitelem pobřežní stráže.

Od mola se totiž mohutnými skoky blížil tygr a vojáci i zvědavci, kteří se shromáždili kolem neznámého cizince, prchali o překot pryč.

„Dovolte, pane důstojníku, abych se vám představil: Jsem kapitán René Korkorán a toto je má družka Jiskra,“ řekl mladý muž vlídně veliteli stráže, který vytřeštěnými očima pohlížel na mohutné zvíře po Kor-

koránově boku. Nohy mu strachem zdřevěněly tak, že se nemohl ani pohnout.

„A—a—ano... pane...“ koktal zděšeně.

„Jakou máte hodnost?“ zeptal se Korkorán.

„Jsem poručíkem knížecí stráže,“ odpověděl Ind, neustále pošilhávající po Jiskře.

„Výborně! Zavedete nás do paláce knížete Hólkara!“ zaradoval se Korkorán.

„Vás? Vás a...“

„Ano, mě a Jiskru,“ řekl pevně kapitán Korkorán. „Snad si nemyslíte, poručíku, že se stydím za své přátele, když jdu ke knížecímu dvoru?“

Jiskra zaslechla, že se o ní mluví. Pozvedla hlavu, podívala se přimhouřenýma očima na Korkorána a tlumeně zavrčela. Ind se už patrně viděl v jejím chřtánu, protože jen zděšeně zamrkal a bezděky si sáhl rukou na hrdlo.

„Ale... objevíte-li se s tygrem před knížetem, dá nám srazit hlavu!“

Kapitán Korkorán se udeřil dlaní lehce do stehů a předstíral údiv:

„Opravdu?“

„Docela jistě, pane!“ zvolal Ind. „Někomu se to stane i pro mnohem menší provinění.“

Kapitán Korkorán zavrtěl nevěřicně hlavou:

„Potřebuji s knížetem nutně mluvit. Dávám vám na vybranou, poručíku: buďto mě dovedete do knížecího paláce, nebo tady moje Jiskra...“

„Dovedu vás do paláce, pane,“ přerušil jej rychle důstojník.

Kapitán Korkorán byl spokojen.

„Doufám, poručíku, že vás nemusím upozorňovat na to, co by se stalo, kdybyste se pokusil o útěk.“

Ind vrhl pohled na Jiskru a žalostným hlasem ujišťoval:

„Ne, pane. Teď musím jen věřit, že Brahma, otec všech živých tvorů, mě bude ochraňovat.“

Podivná trojice se dala na pochod. Vpředu šel poručík stráže knížete Hólkara a co chvíli se bojácně ohlížel. Za ním krácel sebevědomě mladý kapitán v námořnické uniformě a po jeho boku tiše našlapovala Jiskra. Chodci před ní bezhlavě prchali do postranních uliček.

Když stanuli před velkým mramorovým schodištěm, jímž se vcházelo do knížecí rezidence, obrátil se poručík knížecí stráže ke Korkoránovi:

„Jsme na místě, pane.“

„Dobrá. Vedte mě dál ke knížeti,“ požádal Korkorán.

„Pane,“ zaúpěl Ind, „jestliže se odvážíme před knížete Hólkara, je po nás veta!“

„To už jsem slyšel, poručíku.“

Ind se zatvářil zoufale a vykřikl:

„Ale já nechci přijít o hlavu, mám jenom jednu! Běžte ke knížeti sám... provázej vás Brahma!“

Bleskurychle se otočil a prchal pryč.

Kapitán Korkorán se rozesmál. Pohládl Jiskru za ušima a zahučel, jako by mluvil spíš sám k sobě:

„Tak se na to podívejte, milá Jiskro! Přišli jsme o průvodce. Nu, nedá se nic dělat, musíme ke knížeti sami. Pojdme!“

*

Kníže Hólkar seděl se svou dcerou Sítou na terase mramorového paláce, odkud byl rozhled na celé údolí řeky Narbady i na město Bhagavápur. Starý vladař, důstojný kmet s bílým, hustým vousem, štíhlý, ale s jakýmsi bolestnými rysy ve vráskách kolem úst, byl potomkem slavných maráthských vládců, po nichž zdědil i nesmiřitelnou nenávisť k anglickým vetřelcům v zemi. Před třiceti lety přísahal nad mrtvolou svého otce, že se Angličanům krutě pomstí za jeho smrt, a jestliže jeho stařeckou mysl po tolika letech něco trápilo, bylo to pomýšlení, že Angličané jsou dosud v Indii.

Hólkar seděl mlčky a zadumán. Síta, která měla svého otce nade všechno ráda, jej tiše a odevzdaně pozorovala. Věděla, že otec přemýšlí, kde by bylo nejlépe postavit se Angličanům, a že se jí nakonec se svým plánem svěří.

V tomto tichu k nim náhle zalétl z dolejší části paláce hluk a tlumené výkřiky.

Stařec zvedl hlavu a na čele mu vystoupila hněvivá vráska. Vždyť dal rozkaz, aby nebyl ničím rušen! Vztáhl pravici po stříbrné paličce ležící opodál. Ale Síta hbitě vyskočila a zadržela ho.

„Nevyrušuj se, otče,“ řekla. „Sama se podívám.“

Kníže pokynul beze slova hlavou a položil opět stříbrnou paličku vedle sebe. Zdálo se, že se zase vrátil ke svým myšlenkám. Ale vtom se rozlehl po terase Sítin úzkostný výkřik:

„Otče!“

Hólkar vytržený ze svého zadumání se rychle otočil a – krev mu ztuhla v žilách!

Na kraji schodiště stál před Sítou, chvějící se děsem, veliký statný tygr.

Kníže vytrhl od pasu bambitku a vypálil. Byl však tak rozčilený, že i na těch několik kroků minul. Tygr sklonil hlavu a celý se přikrčil, jako by se chystal ke skoku. A snad by to byl udělal, kdyby se v tom okamžiku nebyl ozval rázný hlas:

„Jiskro – ke mně!“

Nad schodištěm se objevil kapitán Korkorán. Uklonil se lehce Sítě i knížeti a řekl: „Jste dnes ve špatné náladě, kníže? Co máte proti tomu dobrému zvířeti, že po něm střílíte?“

Jiskra stála u Korkoránových nohou a pozorovala ne zrovna přívětivými očima muže, který na ni vypálil. Hólkar vrhl na oba ostrý pohled a zvysoka se zeptal:

„Kdo jste? Jak jste se mohl dostat až sem ke mně? Znamená to snad, že mě zradila má osobní stráž a vydává mě Angličanům?“

„Považujete-li mě, milý kníže, za Angličana,“ odpověděl Korkorán s přívětivým úsměvem, „můžete být úplně klidný. Dnes a denně děkuji nebesům, že jsem se narodil jako Bretonec, a ne jako Angličan.“

Kníže Hólkar se chvíli mlčky díval na neznámého příchozího, pak pokrčil rameny, uchopil stříbrnou paličku a lehce jí udeřil do gongu, zavěšeného opodál na stojánku.

„Obávám se, kníže, že se nikoho nedovoláte,“ upozornil jej Korkorán. „Všichni vaši strážci před Jiskrou utekli. Ale můžete být klidný. Jiskra je dobře vychované děvče a ví, co se sluší a patří v knížecí společnosti.“

Kníže ho upřeně pozoroval a pak řekl:

„Neodpověděl jste na mou otázku. Kdo jste a odkud přicházíte?“

„Mé jméno je Korkorán.“

„Korkorán?“ podivil se Hólkar. „Slyšel jsem o jistém kapitánu Korkoránovi od jednoho ze svých služebníků. Ten byl kapitánem na proslulé lodi Bouřlivák...“

„To jsem já, osobně!“

„Tak vy jste ten proslavený námořník,“ řekl pomalu Hólkar a v tónu, jímž tato slova pronesl, byla úcta i uznání.

Na terase se objevil vysoký hubený muž, oděný jako knížecí sluha. Opatrně se rozhlédl, a když spatřil Jiskru, otočil se na patě a chystal se zmizet. Ale kníže Hólkar ho zadržel.

„Alí!“ zvolal. „Přicházíš zrovna včas. Pamatuješ si ještě, jak jsi mi vyprávěl o kapitánu Korkoránovi?“

„Ano, pane.“

„Alí, podívej se na tohoto muže. Znáš jej?“

Služebník pozvedl skloněnou hlavu a zadíval se pátravě na neznámého návštěvníka knížecího paláce.

„Pane – to je on!“ zvolal napůl zděšeně a napůl užasle.

„Kdo?“

„On – kapitán Korkorán! A to je – jeho tygřice!“ dodal a ukázal chvějící se rukou na Jiskru.

Korkorán se zahleděl na chlapíka pozorněji. Připadalo mu, že ho už kdesi viděl. Najednou se udeřil prudce do stehna a zvolal:

„Ovšem! Starý známý od Singapur! Jestli se nemýlím, byl jsi jedním z těch, co dostali zálsuk na Bouřliváka? A tak se mi zdá, že jsem vám tehdy dal řádně na pamětnou!“

Služebník upadl do rozpaků a jen koktal:

„Pane... pane...“

„Neboj se,“ uklidňoval ho Korkorán, „nebudeme oživovat, co je za námi.“

„Můžeš jít,“ pokynul Hólkar Alímu, ale sluha se nehýbal, stál se zkříženýma rukama na prsou a ukláněl se hluboce před knížetem.

„Co chceš?“ zeptal se Hólkar.

„Odpusťte, můj pane,“ ztišil hlas Alí, „přináším nepříjemné zprávy.“

„Angličané!“ zvolal Hólkar a jeho staré oči se zablýskly vzrušením a hněvem.

Alí zavrtěl lehce hlavou.

„To ne, pane. Ale... když... zde kapitán Korkorán... vystoupil na břeh, rozneslo se po městě, že to je anglický posel k vám, můj pane. A váš bývalý ministr Ráo dal rozhlásit po Bhagavápuru, že jste prý byl zabit, a vzbouřil část vojska... Hovoří o svých nárocích na trůn, pane!“ vzrušeně pravil Alí.

Starý kníže zrudl hněvem:

„Ten zrádce! To si odpyká!“

„Ráo tvrdí, že Angličané jsou již jen několik mil od města,“ pokračoval Alí. „Pod jejich ochranou prý oblehne knížecí palác. Jsme obklíčeni.“

„Ráo...“ opakoval kníže a stiskl rty.

Síta až dosud stála mlčky stranou. Nyní přistoupila k otci, pohlédla mu do očí a pak se obrátila ke Korkoránovi:

„Pane, pomozte mému otci, můžete-li,“ pronesla prosebným hlasem.

Zvenčí k nim právě zalehl jakýsi křik a hřmot, volání, rány, tu a tam se ozval i výstřel. Sítiny krásné tmavé oči prosily. Kapitán Korkorán se do nich na okamžik zahleděl, pak se uklonil a vážně řekl:

„Žádá-li mě o to tak krásné stvoření, udělám všechno, co je v mých silách. Omluvíte mě, kníže?“

Kapitán ostře hvízdal, pohladil zlehka tygřici po hřbetě a zavelel:

„Pojďte, Jiskro!“

A oba zmizeli na schodišti.

*

Bránu knížecího paláce hájil jen hlouček vojáků.

Vzbouřenci, vedení Ráem, se chystali k útoku a podle hlasitého volání se dalo soudit, že zamýšlejí prostě rozstřílet bránu děly. Tu a tam, aby znepokojili obránce, vystřelili salvu z pušek. Kulky hvízdaly kolem uší knížecí stráže anebo se rozpleskávaly na kovovém zdobení vrat.

Kapitán Korkorán viděl, že je třeba zakročít hned a s největší rozhodností.

„Otevřete bránu!“ vykřikl. „Dáme jim co proto.“

Tato slova posádku povzbudila. Vojáci zaujali palebné postavení, aby odrazili útok obléhajících. Čtyři z nich odstranili mohutnou závoru a otevřeli bránu dokořán.

Ráovi lidé něco takového nečekali. Byli zmatení, a protože se domnívali, že jde o léčku, ustupovali raději od brány v širokém půlkruhu.

Korkorán postoupil o několik kroků vpřed a zvolal:

„Kde je váš vůdce, pan Ráo?“

Ze zástupu vyjel muž na koni, doprovázený několika muži v stejnokrojích knížecího vojska, také na koních. Byl to statný muž, nepřilíš hezký, zamračený, s potměšilýma očima. Pohrdavě si změřil Korkorána a řekl:

„Tady jsem. Přicházíte vyjednávat?“

„Vyjednávat?“ divil se naoko Korkorán.

„Přijmu jen bezpodmínečnou kapitulaci všech obránců knížecího paláce,“ prohlásil Ráo drsně.

„A jinak...?“

„Jinak budou všichni pobiti.“

Kapitán Korkorán se zatvářil, jako by byl z těch slov zděšen.

„Pumy a granáty!“ vykřikl. „Jiskro, nezbyvá, než abys toho pána vyvedla z omylu. Běž, přines mi toho darebáka, co se tu teď rozkřikoval! Ale dej pozor, abys mu nepřekousla páteř! Opatrně – rozumíš? Jdi!“

Dvěma skoky se octla Jiskra před Ráoovým koněm. Kůň se začal plašit, vzpírat se a otáčet na zadních nohách na všechny strany. Také koně Ráoových průvodců se vzpínali a jezdci se marně snažili je uklidnit.

„Rychle zpátky!“ zvolal Ráo, ale to už Jiskra udělala třetí a nejmohtnější skok, uchopila velitele vzbouřenců za zdobený opasek, nesla ho jako kočka myš a položila ho ke Korkoránovým nohám.

„Výborně, má drahá!“ pochválil ji kapitán. „Dnes dostanete k večeru kostku cukru.“ Potom se obrátil ke knížecím vojákům, kteří již zatím obstoupili zrádce, a rozkázal: „Toho darebáka odzbrojte a odveďte do paláce.“

To všechno trvalo sotva několik vteřin.

Vzbouřenci byli tak užaslí a dokonale zastrášení kapitánovou Jiskrou, že jenom polekaně zírali na to, co se stalo. Korkorán toho hned využil. Sebevědomě se obrátil k Ráoovým lidem a zeptal se:

„Chce snad někdo z vás posloužit Jiskře za večeri?“

Nemohli se zděšením ani hnout. Nikdo neodpovídal.

„Nechcete? Nikdo? Znamená to, že se vzdáváte zrádného Ráa?“

Chvilí bylo ještě ticho a pak se najednou ozvalo ze všech hrdel náraz:

„Ať žije kníže Hólkar! Ať žije kníže Hólkar!“

*

Večeře se podávala v jednom z vnitřních nádvoří paláce. U tise šumícího vodotrysku usedli na vzácné perské koberce kníže Hólkar se Sítou a po jejich boku kapitán Korkorán. Jiskra se natáhla mezi svého velitele a Sítu, která se dokonce odvážíla ji pohladit. Tygřice to vděčně přijala a položila si hlavu do Sítina klína.

Když bohatě povečeřeli, ponechalo je služebnictvo o samotě.

„Kapitáne,“ řekl Hólkar a podal Korkoránovi ruku, „zachránil jste mi dnes život i trůn. Jak se vám mohu odvděčit?“

„Nemluvme o tom, kníže,“ odpověděl Korkorán. „Zásluha patří Jiskře, já jsem jenom využil situace. Představte si, jak se musela přemáhat, aby toho darebáka Ráa nezakousla, když od rána neměla nic v žaludku! Znamenitě vychovaná dívka, vidíte? A vy byste ji byl málem zastřelil!“

Hólkar se rozpačitě usmál a Síta pohladila Jiskru po hlavě. Tygřice si zpytavě prohlížela všechny tři stolovníky, jako by věděla, že byla právě pochválena.

„I já jsem vám zavázána za svůj život a za svou čest, pane kapitáne,“ podala Síta Korkoránovi ruku. „Víte, co by se bylo stalo, kdyby se byl Ráo zmocnil paláce?“

Kapitán zaprosil:

„Prosím vás, nemluvme již o tom.“

„Dobrá, nemluvme o odměně,“ řekl Hólkar, „ale snad vám mohu nějak pomoci?“

„Chtěl jsem vás, kníže, sám o něco požádat,“ řekl ostýchavě Korkorán.

„Rád splním vaši žádost, bude-li to jen trochu v mé moci.“

„Ptal jste se mě, milý kníže,“ začal Korkorán, „proč jsem přijel do Bhagavápuru. Odpovím vám. Lyonská učená společnost mě pověřila, abych našel jednu z nejstarších památek indického písemnictví, knihu Gurukaramtu. Dostal jsem množství doporučujících dopisů, také na vás. Byl byste tak laskav?“

S těmito slovy sáhl kapitán do náprsní kapsy své kazajky, vyňal z ní zapečetěný dopis a podal jej knížeti. Hólkar rozřízl obálku malou stříbrnou dýkou, kterou měl za pasem, a začal číst:

Londýn 1857

Podepsaný sir William Barrowlinson, předseda Zeměpisné koloniální statistické, geologické, horopisné, vodopisné a fotografické společnosti v Londýně, má čest zpravit Jeho Jasnost knížeti Maráthů Hólkara o cestě mladého francouzského učenice kapitána René Korkorána, vyslaného námi a Lyonskou učenou společností, aby vyhledal původní rukopis Rámhagavata, o němž se má za to, že jest uložen kdesi u pramenů řeky Narbady na místě, které patrně bude Jeho Jasnost znát lépe než kdo jiný. Podepsaný spoléhá na přátelské vztahy mezi Jeho Jasností a Východoindickou společností a prosí, aby Jeho Jasnost byla nápomocna vědeckému úsilí kapitána Korkorána.

Sir William Barrowlinson

Když kníže Hólkar dočetl, složil dopis zpět do obálky, položil jej vedle sebe na koberec a pokýval hlavou:

„Příteli Korkoráne, spoléhat na doporučující dopisy Angličanů v zemi Maráthů – to je bláhovost! Ale vy u mne nepotřebujete naštěstí žádný doporučující dopis. Rád bych vám pomohl. Jenže jak to mám v nynější situaci udělat? Plukovník Barclay táhne s třemi pluky do Bhagavápuru právě podle toku Narbady. A potom: moje přátelství by vám v jejich očích mohlo jen uškodit.“

Kapitán Korkorán se zamračil:

„Na to vám řeknu jen tolik, kníže: Buďte se ke mně bude Barclay chovat slušně, anebo uvidí, kdo je kapitán Korkorán, i kdyby měl kolem

sebe šest pluků. Ale je možné, že bych naopak já mohl přispět k vašemu smíření s Angličany...“

„Nechci s nimi žádný smír!“ vykřikl podrážděně starý kníže a v očích mu zaplálo hněvem i rozhořčením. „Zabili mi otce, dva bratry, zabrali polovinu maráthského území a teď ještě chce Východoindická společnost ze zbytku knížectví udělat provincii! Dal bych za to život, kdybych se jich mohl všech zbavit!“

„A mě bys tu nechal samotnou?“ ozvala se tiše Síta vyčítavým hlasem.

Starý kníže něžně objal dceru:

„Odpusť, milá. A vy, kapitáne, také promiňte. Jakmile se začne hovořit o Angličanech, přemůže mě zlost.“

„Budte klidný,“ konejšil kapitán rozhořčeného starce. „Mně záleží na Angličanech jako na loňském sněhu. Jsem Bretonec – a tím je řečeno vše.“

Bylo již k půlnoci, na obloze zářily jasným namodralým třpytem hvězdy a chvílemi povíval mírný, osvěžující větrík. Do ticha nádvoří se pojednou ozvaly tlumené kroky a před knížetem se objevil hluboce se uklánějící Alí.

„Co je?“ zeptal se nevlídně Hólkar.

„Smím mluvit?“ pravil Alí a jeho oči zabloudily s významným pohledem ke kapitánu Korkoránovi. Ten si toho povšiml, povstal a chtěl poodstoupit stranou, ale Hólkar pokynul rukou na znamení, že si přeje, aby zůstal.

„Nemám před vámi žádné tajnosti,“ řekl. „Mluv, Alí.“

„Pane,“ začal Alí a stále se před knížetem ukláněl, „přijel posel od Tántiji Tópího.“

„Od Tántiji Tópího,“ zaradoval se kníže. „Přiveď ho sem!“

Za chvíli stál před Hólkarem polonahý, bosý, na kost vyhublý fakír s bílým turbanem na hlavě. Mlčky sklonil hlavu. Čekal patrně, až ho kníže vyzve, aby promluvil.

„Kdo jsi?“ zeptal se Hólkar.

„Jmenuji se Sugrív.“

„Jsi bráhman?“

„Ano.“

„Kdo tě posílá?“

„Tántija Tópí.“

„Čím to můžeš dokázat?“

„Tímto poselstvím,“ řekl fakír a podal knížeti kus pestré látky podobné šátku, ale podivně vystříhané a pomalované všelijakými divnými kresbami a značkami. Hólkar se podíval zkoumavě na fakíra, potom pozorně prohlížel šátek a jeho tvář se čím dál tím víc rozjasňovala. Nakonec pokynul spokojeně hlavou a řekl:

„Náš čas se přiblížil.“

„Zítřa začneme v Mératu,“ odpověděl fakír.

„Kapitáne,“ obrátil se Hólkar ke Korkoránovi, „vy jste řekl, že nemáte v lásce Angličany.“

„Nestarám se o ně,“ odvětil Korkorán, „když se oni nestarají o mě.“

„Dobrá, kapitáne – chci vám jenom říct, že brzo uvidíte, jak s nimi zatočíme. Barclay se bude divit!“

„A co s tím má tenhle chlapík společného?“ zeptal se Korkorán a ukázal bradou na fakíra.

„Přinesl mi poselství od mého přítele Tántiji Tópího.“

„Kdo je to?“

„To vám řeknu později. Byl jste, kapitáne, někdy na lovu nosorožců?“

„Ne, nebyl.“

„Budete-li chtít, můžete se ho zítřa zúčastnit. Ale vy možná ani nevíte, že nosorožec je vzácná zvěř. V celé Indii byste nenašel víc než pět set kusů.“

„A co Barclay se svou armádou?“ zeptal se Korkorán udiveně.

„Jsem připraven jej jak náleží uvítat. Ale zatím k nám má ještě nejméně tři dny cesty,“ vysvětloval Hólkar. „Na shledanou, kapitáne!“ podal Korkoránovi ruku.

Korkorán ji stiskl:

„Ještě otázku, kníže. Co zamýšlíte udělat s Ráem?“

„Dnes bude popraven.“

„Odsuzujete rychle, kníže!“ podivil se kapitán.

„Co chcete? Byl to zrádce! A nač s ním dlouhé soudy? Ještě by mohlo Angličany napadnout chtít ho vysvobodit. Ba ne, dal se chytit, zaplatí za všechny,“ řekl starý kníže.

Nato kapitán stiskl ještě jednou Hólkarovi pravici, pak políbil ruku Sítě a tiše hvízdal na Jiskru.

Hólkar tleskl do dlaní a obrátil se k Alímu, zatímco fakír tu stál beze slova a s přivřenými víčky, jako by spal:

„Můžeš jít, Alí. Ukážeš kapitánovi Korkoránovi jeho komnatu.“